

QUALITY AND EDUCATION, EDUCATION AND QUALITY

Teodor Pătrăuță
Prof. PhD, The "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract: Why quality and education and at the same time education and quality, because the two concepts are and intercondition each other, creating a unity in their complexity. The planetary perspective of quality represents a response to current trends, to the processes that manifest themselves on a global scale: the knowledge society, globalization. postmodernism, digitalization and more recently A.I. In this context, the school became interested in acquisitions in the economy and, gradually, a series of concepts (control, quality, inspection, compliance audit, monitoring, excellence, efficiency, effectiveness, etc.) became familiar to education and teaching.

Keywords: education, quality, concept, educable, teaching, improvement.

Calitatea a fost identificată, ca necesitate, mai întâi în economie și viață, apoi în alte domenii. Perspectiva planetară a calității reprezintă un răspuns la tendințele actuale la ; procesele care se manifestă la scară mondială: societatea cunoașterii, globalizarea. postmodernismul, digitalizarea și mai nou A.I. În acest context, școala a devenit interesată de achizițiile din economie și, treptat, o serie de concepte (control, calitate, inspecție, audit conformitate, monitorizare, excelență, eficiență, eficacitate etc.) au devenit familiare și pentru educație și învățământ. Bineînțeles că, în cadrul procesului de restructurare și modernizare a școlii românești și nu numai a școlii ,în general, implementarea unui sistem al calității a fost determinată în principal de cauze interne, dar, în contextul triadei național, european și global, unele necesități pot fi potențate. Pornind de la integrarea în Uniunea Europeană și a consolidării pieței unice europene a fost și este necesară dezvoltarea unei culturi a calității, inclusiv în educație. Politica europeană de promovare a calității este complementară demersurilor și politicilor naționale și urmărește consolidarea acestora. Spațiul educativ european și asigurarea calității în educație au fost configurate prin două procese de notorietate: Procesul Bologna din 1999 și un an mai târziu Procesul Lisabona. Măsurile prefigurate de procesul declanșat la Bologna privind crearea Spațiului european al învățământului superior, au impus atât României cât și întregii Europe schimbări structurale, de profunzime, menite să compatibilizeze învățământul românesc și al altor țări cu cel european. În ceea ce privește cea de a doua componentă a asigurării calității în educație, Procesul Lisabona, acesta își are originea în martie 2000, când Consiliul European a stabilit ca Europa să devină , până în 2010, „cea mai competitivă și dinamică economie din lume, bazată pe cunoaștere și capabilă să susțină o creștere economică rapidă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune. ” Ulterior, prin Declarația de la Copenhaga a Comisiei Europene, s-au stabilit prioritățile în dezvoltarea sistemelor de educație și de formare profesională inițială și continuă, dintre care se pot menționa:

- * *dimensiunea europeană* prin îmbunătățirea cooperării interinstituționale, parteneriatelor și altor inițiative, pentru a facilita și promova mobilitatea forței de muncă;
- * *recunoașterea competențelor și calificărilor*, inclusiv validarea învățării nonformale și informale;
- * *asigurarea calității*, cu accent pe schimbul de modele și metode, precum și pe criteriile comune și principiile privind calitatea în formarea profesională inițială și continuă.

- * *transparența, informarea și consilierea*, prin raționalizarea instrumentelor informat-ocale și a rețelelor de informare.

În România primul care a beneficiat de un sistem de asigurare a calității a fost învățământul superior. Experiența acumulată pentru asigurarea calității în învățământul superior trebuie să devină o oportunitate pentru elaborarea sistemului de calitate necesar învățământului preuniversitar. În acest scop cadrul legislativ a fost completat cu OUG nr 75/2005 aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 87/2006, care precizează la art. 4: „calitatea serviciilor educaționale oferite este o prioritate fundamentală pentru orice instituție de învățământ”, continuând cu actualele legii ale învățământului.

Ameliorarea calității educației

Ameliorarea calității în calitate este o necesitate continuă, în nici un caz aceasta nu poate avea sincope pentru că sistemul de învățământ trebuie prin misiunea sa să ofere educația la cele mai înalte cote, cea mai posibilă tuturor copiilor și tinerilor. Întrucât unele valori umane fundamentale sunt perene, există unele aspecte ale vieții școlii și ale învățării care se transmit de la o generație. Pe de altă parte, lumea în care cresc tinerii și pe care ei trebuie să o modeleze se află într-o permanentă transformare, cunoscând, cu fiecare generație provocări și semnificații noi. Prin urmare, există unele aspecte ale culturii școlii și ale practicilor din clasă sau an de studiu care sunt mereu obiectul schimbării, ca răspuns la noile provocări. Aceasta este o sarcină foarte dificilă pentru un singur profesor sau pentru o singură școală, însă este o provocare pentru toate sistemele de învățământ.

Peste tot în lume, totuși, această sarcină, de a crea și de a implementa politici eficiente pentru dezvoltarea educației, dar acestea s-au dovedit greu de atins. A fost implementată o întreagă gamă de abordări, dezvoltare curriculară, dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice, abilitarea școlilor și universităților pentru auto-dezvoltare.

Din punct de vedere al conducerii democratice, își dovedește eficiența ca modalitate de diminuare a decalajului dintre politici și practici. Din perspectiva școlilor și universităților, a cadrelor didactice, este un mod de a oferi calitate consilierii și sprijinului necesar pentru ameliorarea educației oferite tinerilor. În ceea ce îi privește pe tineri, se estimează că vor primi o educație mai bună și că se vor îmbunătăți standardele privind rezultatele din anumite zone prioritare, explicate prin:

- * *ce diferențiază „asigurarea calității” de „controlul calității”;*
- * *care sunt procesele de asigurare a calității;*
- * *de ce vorbim despre un „sistem de asigurare a calității”.*

Controlul calității și asigurarea calității

Cele două paradigme expresionale - “controlul calității” și „asigurarea calității” - sunt de cele mai multe ori utilizate ca sinonime. Cu toate acestea, la nivel teoretic, există o diferențiere justă a sensurile lor. Controlul calității este de fapt o dorință, o încercare de a avea supremația controlului asupra unui sistem. În esență, o abordare din perspectiva care exprimă: „Noi, cei de la conducere, știm cel mai bine nu numai ce este de făcut, și cum trebuie făcut. Voi - cei care munciți efectiv - veți face exact cum vă vom spune. Și vom crea o „forță polițienească” departamentul pentru controlul calității - care va controla activitatea voastră, pentru ne asigura că procedați corect”.

Pe de altă parte, o abordare din perspectiva asigurarea calității, exprimă:

“Haideți să stabilim ce avem de făcut. Apoi, noi - cei cu responsabilități democratice și cei cu autoritate - admitem că este o sarcină complexă și dificilă, iar voi - practicienii - știți mai bine

decât noi cum să faceți acest lucru cel mai bine. Prin urmare, noi vom crea condițiile care să vă permită să stabiliți singuri ce este de făcut. Vă vom oferi sprijin pentru a pune strategiile în practică și, în spiritul colaborării, vom monitoriza progresul pentru a se întâmpla ceea ce este bine să se întâmple”.

Caracteristicile calității educației

Multe țări dispun de sisteme de asigurare a calității, pentru a eficientiza educația instituțională . Pe baza experienței acestora, se conturează câteva modele. Cele mai eficiente sisteme de asigurarea a calității includ componentele principale enumerate mai jos. Un sistem de asigurare a calității nu se rezumă la existența acestor componente și la funcționarea lor eficientă, ci presupune coerența și inter-corelarea acestora. Un astfel de sistem :

- * oferă condițiile pentru ca școlară să devină principalul agent de asigurare a calității și să progreseze către atingerea obiectivelor sale;
- * abilitază instituțiile școlare în procesul de decizie privind continuarea propriei planificări a dezvoltării și oferă sprijin de-a lungul acestei activități;
- * formulează cu claritate, împreună cu instituțiile școlare, obiectivele educaționale și ale curriculum-ului într-o manieră care răspunde la întrebarea „Ce este calitatea?” și stimulează planificarea dezvoltării și elaborarea unor strategii de evaluare care au un rol important pentru generarea unor noi idei și a unei viziuni;
- * dezvoltă instrumente de evaluare simple, ușor de folosit, cuprinzând indicatori, și sprijină utilizarea lor efectivă; aceste instrumente pot fi folosite în procesul de auto-evaluare, pentru a răspunde la întrebarea „cât de bine muncim?” și a oferi date în planificarea dezvoltării, prin răspunsul la întrebarea „ce trebuie să îmbunătățim ?” ***revizuieste sistemul local sau național de formare continuă a cadrelor didactice astfel încât să garanteze că furnizorii de formare răspund adecvat nevoilor identificate în procesul de autoevaluare și dezvoltare școlară;
- * oferă strategii de evaluare care sprijină școlile în atingerea standardelor naționale și de raportarea la indicatorii internaționali, prin implicarea unor agenții naționale de examinare evaluare/ certificare ce asigură credibilitatea la nivelul publicului și al practicienilor.
- * creează sau restructurează o agenție națională responsabilă cu dezvoltarea și implementarea unui sistem național de asigurare a calității.

Adesea, această agenție(a se vedea ARACIS-UL și ARACIP-UL) ia forma unui inspectorat național, care se află în strânsă legătură, dar nu face parte din minister, având suficientă autonomie pentru a furniza cu adevărat consultanță și feedback. Un aspect foarte important este că aceste agenții naționale are dreptul să monitorizeze în mod independent performanța instituțiilor școlare, școli și universități, la nivel național, local și la nivelul unității de învățământ. Aprecierile lor privind calitatea performanțelor constituie un punct de referință național și o sursă vitală de feedback pentru toate nivelurile sistemului.

- * în cele din urmă, un aspect extrem de important se referă la crearea unor mecanisme eficiente de asumare a răspunderii (de regulă, dar nu întotdeauna, a răspunderii publice), care să ofere sistemului de asigurare a calității propria dinamică internă în demersul de ameliorare continuă.

Un sistem bun de asigurare a calității pentru sistemelor de învățământ ar trebui să aibă în vedere câteva aspecte prin care să:

- * Afirme explicit scopul și natura măsurilor educaționale. în funcție de context, guvernul conduce sau sprijină dialogul cu școlile și cu factorii interesați și urmărește să ajungă la un acord privind scopuri educaționale clare și un curriculum corespunzător. în centrul acestor

discuții se află întrebările “ce înseamnă cu adevărat calitatea?” și “cum poate fi măsurată sau reprezentată?”

- * Acorde responsabilitatea asigurării calității educației principalilor actori - școlile și profesorii. Garantează că acești actori-cheie sunt sprijiniți pentru a obține informații privind calitatea și impactul activității lor și pentru a găsi răspunsurile/ soluțiile adecvate la propria analiză de nevoi.
- * Ajute la crearea spiritului de răspundere față de activitatea de zi cu zi a școlii și a educabililor , fie ei elevi sau studenți, precum și a angajamentului pentru a atinge standarde mai înalte.

Calitatea și procesele sale

Asigurarea calității constă într-o varietate de procese. Punctul de pornire al calității educației îl constituie chiar definirea calității. Aceasta înseamnă să clarificăm ce înțelegem prin calitate . pornind de la ceea ce este important și mai mult valorizat în educație, și care sunt obiectivele urmărite. Asigurarea calității propune modalități de legătură între obiectivele educaționale și rezultatele corespunzătoare. De asemenea, asigurarea calității înseamnă dezvoltare și învățare. Elementele sale principale credem că sunt:

- comparația dintre “cum sunt lucrurile” și “cum ar trebui să fie”; acesta este procesul de autoevaluare care, în timp, devine un proces continuu și un mod de reflecție aspra practicilor;
- adoptarea unor măsuri pentru a apropia practicile de aspirații, în ceea ce privește prioritățile-cheie și obiectivele stabilite;

Asigurarea calității include delegarea de responsabilități, descentralizarea responsabilității adoptării deciziilor la nivelul instituțiilor școlare . Aceasta implică, pe de o parte, implicarea persoanelor interesate în procesul de schimbare, iar pe de altă parte, asumarea responsabilității pentru impactul și succesul acestor schimbări. Prin urmare, delegarea responsabilităților și autonomia școlilor presupun asumarea reciprocă a răspunderii de către actorii implicați și de către factorii interesați, la nivelul școlii și al sistemului de învățământ. Pentru a facilita această relație, este necesar un cadru politic implicat activ care să sprijine școlile în procesul de dezvoltare și care stabilește cu claritate rolurile și responsabilitățile respective.

O condiție de bază pentru o calitate a educației este conștientizarea și motivarea tuturor actorilor pentru schimbare. Aceasta este îndeosebi necesară pentru cadrele didactice, obișnuite cu sistemele foarte centralizate și bazate pe control. Angajamentul și încrederea sunt esențiale pentru sentimentul de proprietate în ceea ce privește predarea, învățare și ameliorarea școlii.

În cele din urmă, autoevaluarea și planificarea dezvoltării corespund unui ciclu ameliorativ permanent. Ele nu sunt procese lineare sau mecanice, ci un mod de reflecție și de ameliorare continuă a practicilor de zi-cu-zi din an de studiu, clasă și din școală.

Responsabilitatea/ răspunderea în educație și calitatea acesteia

Obiectivul principal al calității constă în ameliorarea educației și a performanțelor propriuzise. Calității instrucției și educației nu trebuie văzută ca ceva exterior instituțiilor de învățământ sau practicilor , ca ceva impus, căruia i se opune rezistență, ci ca derivând natural din preocuparea profesională pentru calitate și pentru standarde. În timp ce cadrele didactice s-au străduit permanent să asigure calitatea activității lor zilnice ,elementul de noutate îl reprezintă revizuirea într-un cadru mai formal a practicilor și evidențierea dovezilor. Pe măsură ce profesorii învață să utilizeze aceste „dovezi”devin și mai încrezători în privința contabilizării muncii lor („au propria istorie”). Asumarea răspunderii se corelează cu delegarea autorității către școli. Delegarea

responsabilităților duce la justificarea acțiunilor și a deciziilor. Asumarea răspunderii presupune ca o persoană, un grup sau o organizație să poată explica și justifica acțiunile realizate sau deciziile adoptate. Aceasta implică:

- * deciziile și rezultatele sunt comunicate celor responsabili de asigurarea calității și a eficienței activității/ serviciilor, cu privire la așteptările pe care le-ar putea avea față de acea activitate/serviciu;
- * rezultatele sunt evaluate în raport cu criteriile de calitate sau cu obiectivele anterior stabilite;
- * transparența presupune deschidere, plus consecințele derivate din concluziile evaluării. Există diferite abordări referitoare la asumarea răspunderii în educație :
- * abordarea concurențială a pieței, în care școlile se află în competiție în ceea ce privește educabilii și resursele lor , iar performanțele sunt utilizate pentru ierarhizarea instituțiilor școlare , de exemplu, în tabele ierarhice;
- * descentralizarea și delegarea deciziei, unde conducerea școlilor este responsabilitatea comunității și, probabil, a părinților, care au un rol central în adoptarea deciziilor;
- * abordarea profesionistă în controlul managerial centrată pe practicile profesionale ale cadrelor didactice care devin obiectul unui control sporit;
- * abordarea bazată pe standarde, care "include eforturi sistematice pentru a crea școli mai centrate pe obiectivele educaționale și mai eficiente".

Calitatea în educație depinde în cea mai mare măsură de calitatea oamenilor care lucrează în domeniul vast și complex al acesteia. Complexitatea crescândă a problematicii lumii contemporane, solicitările și provocările acesteia , pe de o parte și virtuțile și resursele excepționale ale educației , pe de altă parte , au condus la regândiri , reconsiderări și redimensionări în sfera conceptuală , teoretică și în cea acțională , practică a educației , începând cu revizuirea completă a noțiunii tradiționale de „ educație” . Câteva din provocările lumii contemporane au determinat creșterea cererii de educație dar și a calității acesteia și și-au găsit ecou în elaborarea liniilor de dezvoltare și în demersurile educaționale propriu-zise :

- creșterea exponențială a volumului de informații ;
- creșterea gradului de uzură a cunoștințelor;
- gradul înalt de abstractizare al unora din produsele cunoașterii; restructurarea continuă a sistemului de valori promovate de societate ; accelerarea dinamicii, a ritmului de producere a schimbărilor ; progresul științific , tehnic , cultural etc. general; mobilitatea vieții sociale , necesitatea schimbării sarcinilor , rolurilor , status- urilor, profesiilor; evoluția pieței muncii.

Toate acestea nu fac altceva decât solicită noi și noi cerințe ale educației și ale calității ei. Paralelismul dintre dezvoltarea societății și progresul în educație , a determinat și determină configurarea și reconfigurarea permanentă de paradigme educaționale, toate indiferent de timp și spațiu au în vedere calitatea educației sau o educație în calitate performantă care să contribuie la evoluția societății umane. Paradigmele educaționale, este adevărat , se definesc a fi viziuni, concepții și dezvoltări teoretice , conceptuale sau practic- acționale , unitare și coerente , toate având legătură cu o anumită problematică educațională , iar ceea ce se dorește este tocmai o viziune modernă, în ton cu timpurile noastre de azi și pe cât posibil de mâine. Gaston Mialaret afirmă că „ educația nouă , proiectându-și obiectivele și metodele în raport de posibilitățile educabilului , respinge noțiunea de adaptare pasivă la condițiile viitorului . Ea vrea să creeze un om capabil să întâmpine lumea de mâine nu ca o ființă învinsă . ca o ființă supusă , ci ca o persoană conștientă de puterea . de responsabilitățile și drepturile sale ”

BIBLIOGRAPHY:

1. **Academia Română:** Dicționarul Explicativ al Limbii Române, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998.
2. **Bocoș, M.**,Instruirea interactivă.Repere pentru reflecție și acțiune.Presa Universitară Clujană, 2002
3. **Druță, Maria Elena.**, Inițiere în psihologia educației, ed ASE, București, 2001.
4. **Dubois, P.L.** , A. Jolibert, Marketing, teorie și practica, vol I, Editura Economică, 1989.
5. **Dumitru, L.** , **Ungureanu D.:** Pedagogie și elemente de psihologia educației, Cartea Universitară, București, 2005.
6. **Duponey, P.** - Marketing de [’education et de la formation - Ies Editions d'Organisation, Paris 1990.
7. **Ezechil, L:** Comunicarea educațională în context școlar, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.
8. **Jinga, I.:** Conducerea învățământului, Editura Didactică și Pedagogică București, 1993.
9. **Marga,A.**,Educația responsabilă,Editura Niculescu,București, 2019
10. **Mialaret Gaston.**,Le nouvel esprit scientifique et les sciences de l’education,Ed.Presses Univesitaires de France, Paris, 2010
11. **Ionescu,M.**,Instrucție și educație,Editura ”Vasile Goldiș”University Press,Arad,2007
12. **Pătrăuță ,T**,Politici educaționale europene,Editura Promun,Arad,2009